

BIOSIKKERHETSPLAN TRANSPORT OG KONTAKT – PO7

Innholdsfortegnelse

BIOSIKKERHETSPLAN TRANSPORT OG KONTAKT – PO7	1
RISIKO – KATEGORIER SOM DEFINERER HVILKE KRAV SOM GJELDER	2
ANSVAR FOR Å OPPFYLLE KRAV	2
KRAV TIL SØRVISBÅTER OG BRØNNBÅTER I PO 7	3
LISTE OVER KRAV TIL SØRVISBÅTER OG BRØNNBÅTER ETTER RISIKONIVÅ:.....	4
BÅNDLEGGING	5
SMOLTTRANSPORT	5
Generelle krav til smolttransport i PO 7	5
SLAKTETRANSPORT OG VENTEMERDSETTING.....	6
VENTEMERDKRITERIER.....	6
Krav om prøveuttak for ILA og PD:	6
Lus: Lusetelling foregår i henhold til forskriften.....	6
Ventemerdkriterier med fargekoder:.....	6
FERSKVANNSDEPOT	7
BALLASTVANN	7

Siste versjon vedtatt 25.01.2023

Biosikkerhetsplanen er næringens tilnærming for å sikre seg mot ny eller alvorlig sykdom og bekjempe lakselus. Planen gjelder for produksjonsområde 7. Kravene ivaretar også PD-forskrift, transportforskrift og kontrollområdeforskrift. Krav som ikke er hjemlet i lov eller forskrift er å anse som beste praksis, og er ikke rettslig bindende.

Hvert enkelt selskap som opererer i PO7 har i tillegg egne biosikkerhetsplaner som kan stille strengere krav utover det den felles biosikkerhetsplanen angir. I tillegg til biosikkerhetsplanen har PO7 en soneavtale for felles brakklegging og en egen plan for lusebekjempelse.

Endringslogg 10.12.2020: Oppdatert etter at bekjempelsessonen ble opphevet.

RISIKO – KATEGORIER SOM DEFINERER HVILKE KRAV SOM GJELDER

Det er ulik risiko for at båter skal spre smitte avhengig av hvilket oppdrag den har vært på og hvilket oppdrag den skal til. Teknisk utforming av brønnbåt kan også påvirke risikoen.

Risikonivå	Oppdrag	Risiko for smittespredning
1	Lokalitet tom for fisk	Svært lav
2	Fortøyningsarbeid	Lav
3	Sleping og andre oppdrag utenfor merd/i tom merd	Lav
4	Notvask, transport av nøter, dykking eller annet arbeid i merd med fisk	Betydelig (dykkerbåter har lavere risiko enn spylebåter/utstyr)
5	Avlusing, sortering, transport	Høy

ANSVAR FOR Å OPPFYLLE KRAV

Oppdretter er til enhver tid ansvarlig for å overholde kravene som settes, og skal sørge for at alle leverandører av servicetjenester retter seg etter disse. Lokalitet som mottar båt, må være spesielt oppmerksom på at båten oppfyller gjeldende krav. iht. god praksis i næringa skal båtens mannskap også sette seg inn i kravene, og bidra til å oppfylle disse. Mottakende lokalitet er i prinsippet ansvarlig for at båten stiller med attest der det kreves. Båt/rederi bør ta et ekstra ansvar for meldeplikt av trafikk iht. pkt. 2 under. Det endelige ansvaret for å innhente vurdering fra fiskehelsepersonell ligger hos lokalitet for neste oppdrag.

KRAV TIL SØRVISBÅTER OG BRØNNBÅTER I PO 7

Ev. avvik fra krav til inspeksjon eller andre tiltak skal avvikshåndteres, og være risikovurdert av fiskehelsepersonell. Ved avvik skal slike vurderinger dokumenteres skriftlig og båt må loggføre tidspunkt og kontaktperson.

Det stilles følgende krav til sørvisbåter og brønnbåter i PO7:

- Loggføring av alle oppdrag.
- Dokumentasjon på vask og desinfeksjon.
 - Renholdsplan som er faglig godkjent.
 - Bruk av godkjente desinfeksjonsmidler.
 - Sjekkliste for hver enkelt renholdsoperasjon (vask og desinfeksjon).
- Dokumentasjon på renhold/vedlikehold skrog.
 - Minimum skikkelig vedlikehold med bunnsmøring årlig.
 - Skroget skal til enhver til holdes visuelt rent for begroing.
- Dokumentasjon på gjennomførte inspeksjoner og ev. risikovurderinger fra fiskehelsepersonell.
- Dokumentert gjennomgått opplæring i smittehygiene og renhold.
- Skipper skal holde seg aktivt oppdatert på smitte og sykdomsstatus i områdene der båten opererer.

LISTE OVER KRAV TIL SØRVISBÅTER OG BRØNNBÅTER ETTER RISIKONIVÅ:

Risikonivå	Oppdrag	Smittehygieniske krav
Oppdrag av risiko nivå 1-3	Alle oppdrag på lokalitet tom for fisk Fortøyningsarbeid, sleping og andre oppdrag utenfor merd/i tom merd	Vask og desinfeksjon Egendokumentasjon
Oppdrag av risiko nivå 1-3	Trafikk nord over Buholmråsa	Vask og desinfeksjon, attest (PD-forskriften, § 10)
Oppdrag av risiko 4 og 5	Trafikk mellom lokaliteter av samme generasjon, <i>uten</i> alvorlig uavklart sykdom eller alvorlige sykdomsutbrudd	Vask og desinfeksjon, attest vurderes Meldeplikt til fiskehelsepersonell som representerer oppdragsgiver og vurderer behov for attest (egenpålagt krav)
Oppdrag av risikonivå 4	Trafikk fra eldre generasjon til yngre generasjon (eks. fra 2019 G til 2020 G)	Vask og desinfeksjon, attest vurderes Meldeplikt til fiskehelsepersonell som representerer oppdragsgiver og vurderer behov for attest (egenpålagt krav)
Oppdrag av risikonivå 5	Trafikk fra eldre generasjon til yngre generasjon (eks. fra 2019 G til 2020 G)	Vask og desinfeksjon, attest (egenpålagt krav)
Oppdrag av risikonivå 4 og 5	Trafikk nord over Buholmråsa	Vask og desinfeksjon, attest, 48 timer karantene (PD-forskriften, § 10)
Oppdrag av risikonivå 4 og 5	Alvorlig uavklart sykdom eller alvorlige sykdomsutbrudd Med alvorlig menes påvising/mistanke om sykdommer som vurderes alvorlig utfra status i området Lokaliteter med svært forhøyet dødelighet med sannsynlig eller uavklart sykdomsbilde	Vask og desinfeksjon, attest (AKDF § 11) Evt. Tilleggskrav vurderes i de enkelte tilfellene utfra risiko (kan være vask av skrog, demontering av utstyr) – kan være spesifikke krav fastsatt av myndigheter

Kommentar: Krav om vask og desinfeksjon ved flytting av utstyr mellom lokaliteter hjemles i akvakulturdriftsforskriftens §11.

BÅNDLEGGING

Dersom sykdom som innebærer båndlegging av lokalitet er påvist (eks. SAV 2: Det kan være stilt spesifikke krav i båndleggingsbrev. Dette skal lokalitet ved siste oppdrag opplyse om. I enkelte tilfeller opprettes spesifikke krav til kontaktpunkter ved alvorlig sykdom.

Dersom sykdom innebærer risiko for smitte til nabolokaliteter, skal fartøy/båter og nabolokaliteter underrettes om status.

SMOLTTRANSPORT

Generelle krav til smolttransport i PO 7

Krav til båter som skal gå over fra andre oppdrag til smoltkjøring er vask, desinfeksjon, attest fra fiskehelsepersonell og 48 t karantene (transportforskriften, § 22 a). Brønnbåtene skal ha retningslinjer som er faglig godkjent for å ivareta biosikkerhet i forbindelse med overgang mellom settefiskanlegg og eller sjølokalitet i smoltutkjøringsperioden (transportforskriften, §11).

Oppdretterne i PO 7 stiller krav til brønnbåter etter følgende sjekkliste:

Lukket transport:

- Krav til overvåking for opprettholdelse av god vannkvalitet underveis.
- Informasjon om registrerte tidspunkter og posisjoner for åpning og lukking av ventiler
- Smolttransport skal gå fysisk lukket forbi PD mistenkte/påviste lokaliteter
- Smolttransport i endemisk PD sone bør fortrinnsvis foregå lukket
- Smolttransport skal gå fysisk lukket forbi vernesone (tidligere bekjempelsessone) for ILA.

Transport med UV- behandling:

- Smolttransport til, samt nordover og sørover fra PO 7, kan gå med UV- behandling forutsatt at brønnbåtrute ikke går gjennom vernesoner for ILA eller passerer forbi lokaliteter med mistanke eller påvist SAV smitte.

Krav til smolttransport som skal foregå med UV behandling:

- Godkjenning fra VI på det installerte UV-anlegg skal fremvises
- Logg skal fremvises for dokumentasjon på at UV-dosen alltid er over kravet på minimumsdose på 25mWs/cm²
- Overvåking og dokumentasjon av UV-intensitet i driftssituasjon
- Dokumentasjon på at vannflow tilpasses lave transmisjonsverdier
- UV-anlegg skal dokumentere jevnlig effekt tiden det er i bruk, minimum månedlige målinger
- Dokumentasjon i henhold til metodekrav på 99.9 % desinfeksjonseffekt
- Krav til akkrediterte analyser
- Dokumentasjon over historiske prøveuttak et år tilbake i tid og forklaring på eventuelle avvik skal være tilgjengelig for gjennomgang
- Godt kjennskap til båten og dokumentasjon på rutiner for bruk av UV

SLAKTETRANSPORT OG VENTEMERDSETTING

1. Det er forbudt å transportere slaktefisk over Hustadvika.
2. Bruk av ventemerdd skal skje iht. gjeldende forskrifter (Slakteriforskrift, Kontrollområde-forskrift, PD-forskrift):
 - a) Fisk fra akvakulturanlegg i bekjempelsessoner skal ikke plasseres i åpen slaktemerd ved mottak på slakteriet. MT kan gjøre unntak fra dette kravet dersom smitterisikoen er lav eller det er nødvendig for å kontrollere sykdommen.
 - b) Slakterier som slakter fisk fra akvakulturanlegg i bekjempelsessoner, skal ikke samtidig motta fisk fra andre anlegg, med mindre slakteriet har fasiliteter for å holde fiskegruppene adskilt fra hverandre. MT kan gjøre unntak fra dette kravet dersom smitterisikoen er lav og det er nødvendig for å kontrollere sykdommen.
 - c) Slaktefisk-lokaliteter skal overvåkes regelmessig for ILA ved hjelp av pcr.
 - d) Mattilsynet kan gi tillatelse til kippkjøring mellom anlegg i lokal bekjempelsessone og slakteri i nasjonal PD sone forutsatt at transport skjer lukket forbi anlegg uten PD og anlegg i overvåkingssonen.

VENTEMERDKRITERIER

Formålet med kriteriene er å avdekke ILA, eventuelt PD og andre smittsomme sykdommer, samt begrense spredning av lus før fisk flyttes eller fraktes til slakt.

Krav om prøveuttak for ILA og PD:

Det skal gjennomføres prøveuttak på lokalitetsnivå før fisk kjøres til slakt og månedlig så lenge det slaktes aktivt fra lokaliteten. Det skal tas prøver fra hjerteventrikkel fra 20 ferske dødfisk/svimere. Merder som skal slaktes prioriteres. Siste pålagte PD-prøve før oppstart slakt, skal også analyseres for ILA. Prøvesvar skal være mottatt innen fisken sendes til slakt.

Lus: Lusetelling foregår i henhold til forskriften.

Slakterienes ansvar

Slakteriene har ansvar for å etterspørre dokumentasjon på prøveuttak for sykdommer og lusetelling.

Ventemerdkriterier med fargekoder:

- Grønn: Fisk kan settes i åpen ventemerdd
- Gul: Det må gjennomføres en risikovurdering før fisk kan settes i åpen ventemerdd
- Rød: Fisk kan ikke settes i åpen ventemerdd.

Ventemerdkriterier			
Sykdom/	Ansvarlig	Kriterier	Oppfølging

Ius			
ILA	Fiskehelsepersonell	Prøvesvar negativt for ILA, ingen påviste mistanker	Fisk kan settes i åpen merd
		Manglende prøveuttak i henhold til biosikkerhetsplan, eller ILA mistenkt eller påvist	Fisk kan ikke settes i åpen merd
PD	Fiskehelsepersonell	Prøvesvar negativt for PD, ingen påviste mistanker	Fisk kan settes i åpen merd
		Manglende prøveuttak i henhold til forskrift, mistanke eller påvist smitte	Fisk kan ikke settes i åpen merd
Andre alvorlige sykdommer *	Fiskehelsepersonell	Ingen uavklarte mistanker	Fisk kan settes i åpen merd
		Uavklarte mistanker mhp annen alvorlig sykdom*	Krav til risikovurdering av fiskehelsepersonell
		Under 0,5 kjønnsmodne holus i snitt	Fisk kan settes i åpen merd
Lus	Produksjons - leder	0,5-1 kjønnsmodne holus i snitt	Krav til risikovurdering av produksjonsleder
		Over 1 kjønnsmoden holus i snitt	Fisk kan ikke settes i åpen merd

* For eksempel Pasteurella eller Yersinia, Furunkulose

FERSKVANNSDEPOT

1. Brønnbåtene skal ha skriftlige prosedyrer for å ivareta biosikkerhet i forbindelse med fylling av ferskvann fra depot i merd eller settefiskanlegg.
2. Vask og desinfeksjon av lasteslanger og evt. skuteside skal loggføres. Det skal sikres at tilbakeslag av vann ikke skjer.

BALLASTVANN

1. Alle båter som bruker ballastvann, må gjøre vurderinger rundt biosikkerhet med hensyn til inntak og utslipp av ballastvann.
2. Oppdretter skal ha dialog om biosikkerhetsrutiner med båter og avlusingslektre som benytter ballastvann.
3. Ved kryssing av branngater som Buholmråsa, Sømna, Hustadvika og i kontakt med lokaliteter med alvorlig sykdom skal det foretas risikovurdering.
4. Brønnbåter, servicebåter og lektre som mangler teknologi for desinfeksjon av ballastvann må ha rutiner for fylling og tømning av ballastvann og føre logg for dette.